

AGREABIL ȘI DECONECTANT

DULCEA IPOCRIZIE A BARBATULUI MATUR de Tudor Popescu • **TEATRUL DRAMATIC DIN BAIA MARE** • Data premierei: 12 mai 1991 • Regia: Petru Mihail • Scenografia: Elena Forțu • Distribuția: Antoniu Paul (Dinu), Dana Ilie (Ioana), Rodica Băițan (Sibila), Lucian Prodan (Paul), Nelia Mojolic (Otilia), Dan Rădulescu (Ofițerul).

Scăpat de patul procustian al «problematicii majore», impuse în accepția ei proletcultistă, receptivitatea critică își poate redobândi, între altele, elasticitatea, suplețea și seninătatea care i-au lipsit în bună măsură ani de-a rândul. Ea are a-și reconsidera chiar propriile puncte de vedere, temperându-și tunetele și fulgerele împotriva comediei zise **bulevardiere** și a divertismentului (până mai ieri, obligatoriu) facil. Zona esteticului nu le exclude, cum nu exclude **gratuitatea** și **jocul**, iar valoarea lor terapeutică (nu în pretinsa «eradicare» a tarelor sociale, ci în mult mai modesta dar eficientă deconectare a individului) nu mai trebuie demonstrată. Însăși proliferarea genului (ce nu va întârzia, probabil, nici la noi) e un indiciu de psihologie socială ce trebuie să fie luat în considerare ca atare, fără false îngrijorări pentru soarta teatrului.

rări pentru soarta teatrului.

Iată de ce cred că o bună parte a comediilor lui Tudor Popescu, tocmai cele catalogate până mai ieri prea «ușoare», își poate găsi mai lesne drumul spre scenă în clipa de față. (Cîndva, vor interesa din nou și dramele sale, puternice, constituind acuzatoare documente de epocă. Deocamdată însă ne desparte prea puțin timp de acea epocă, pentru a mai dori să ne-o reamintim, fie și pe scenă!). Spectacolul bătămărean cu **Dulcea ipocrizie a bărbatului matur**, comedie în primul rînd de replică și de situație, nu de «critică socială» legată neapărat de o anumită perioadă, ne întărește o atare credință. Ca și reacția publicului, trecînd cu ușurință peste puținele «datări» ale piesei, pentru a se amuza copios de «încurcăturile» prin care trec personajele și a savura hazul fiecărei replici, atît de bine scrise. Căci Tudor Popescu se dovedește un prea bun cunoscător al tracasărilor inerente conviețuirii soț-soției, deopotrivă, un fin observator al sistemului de pseudoargumente propriu fiecărei soții ce se consideră nedreptățită, neglijată și neluată în serios de atenția «prea distributivă» a soțului, cît și al acelor subterfugii la care soțul e obligat de multe ori să recurgă, pentru a nu scoate aproape din toate situațiile imaginate jerbe de replici științetoare, percutante, pe care publicul nu le lasă să treacă neaplaudate.

Petru Mihail semnează cu onestitate profesională regia, nelipsită de inventivitate, mai ales în cea de a doua parte a reprezentației, fără a putea să facă însă «minuni» cu trupa prea de tot subțiată a teatrului. Greul spectacolului e dus cu

destoinicie și remarcabil simț comic de Antoniu Paul (Dinu), «ipocrizia» bărbatului matur devenind una simpatcă, atașantă. Dana Ilie (Ioana) e credibilă în postura de soție cicălititoare, «rea» (adică bună), Rodica Băițan (Sibila) are mobilitatea scenică solicitată de rol, nu și un suficient control al vocii pe care și-o compune, Lucian Prodan (Paul) e tentat să îngroașe prea mult, fără a obține, însă, hazul scontat. În fine, Dan Rădulescu (Ofițerul) e încă posibil, parodiind stilul detectivilor de seriale TV, Nelia Mojolic (Otilia) fiind în schimb imposibilă, probabil în orice rol, căci are o imobilitate insurmontabilă, de manechin de vitrină, fără legătură cu minimele exigențe ale scenei teatrale.

Scenografia Elenei Forțu se descurcă din ce se mai găsește prin teatru (și nu se găsesc prea multe) și din ce se mai poate procura din tîrg (și nu se pot procura prea multe), astfel încît o anumită «convenționalitate» a cadrului plastic devine inevitabilă. Evitabilă ar fi fost, totuși, stridența coloristică a unor costume, cu atît mai mult cu cît ele au fost confecționate special pentru acest spectacol. Spectacol nu ieșit din comun, dar, în ansamblul lui, agreabil și deconectant.

VICTOR PARHON

P.S. Dacă ne reamintim că Teatrul Dramatic Baia Mare e cel care l-a debutat pe Tudor Popescu ca dramaturg (3 octombrie 1976 — **Uneori liliacul înfloarește și toamna**) și tot el e cel care își aduce aminte să-l mai joace și azi, în epoca de fier a post-totalitarismului, gestul are o semnificație aparte. Încurajatoare. Dar pe ele, pe teatrele din provincie, cine le va mai încuraja?

Experiment estival

UN INVERN SUPRAPOPULAT

HUIS CLOS [CU UȘILE ÎNCHISE] de Jean-Paul Sartre • **TEATRUL ODEON**

• În limba franceză • Data premierei: 17 august 1991 • Regia: Dragoș Galgoșiu • Scenografia: Vittorio Holtier • Asist. scenografie: Petru Rogojină • Distribuția: Juliette Reyniers, Sandrine Barcelet, David Ayala, Mircea Constantinescu, Constantin Cojocaru, Radu Amzulescu, Dan Bădărău, Laurențiu Lazăr, Marius Stănescu și Camelia Maxim [în ordinea enunțată pe afișul spectacolului; program de sală nu a existat].

Privit ca un experiment, spectacolul realizat de Dragoș Galgoșiu alăturînd pe scenă actori români și francezi, poate fi considerat ingenios. Decalajul artistic care s-ar fi putut naște din pricina deosebirilor de rostire a limbii franceze de către cele două grupe naționale de actori, a fost evitat cu inteligență, francezilor încredințîndu-li-se rolurile vorbite, românilor rămînîndu-le îndatorirea de a se exprima prin mișcare, mimică și gest. Funcția de joncțiune între cele două grupe și, totodată, între cele două modalități interpretative, i-a fost atribuită lui Mircea Constantinescu, al cărui rol compus din puține vocale franțuzești și multe elemente de expresivitate muzical-corporală, i-a dat posibilitatea de a-și evidenția multiplele disponibilități.

Privit în raport cu textul lui Sartre, demersul e mai discutabil. Inventiv, regizorul a creat cite o partitură de sine stătătoare pentru fiecare dintre personajele

plăsmuite de el pentru a da contur vizual fantasmelor ce bîntuie conștiințele neliniștite ale damnaților din infernul sartrian al «Ușilor închise». Spațiul scenic abstract, remarcabil structurat scenografic de Vittorio Holtier, devine populat cu tot felul de făpturi, ce-și întreținea traiectele sinuoase, contorsionate, cu acelea mai rigide ale personajelor vorbitoare, impunîndu-se chiar în dauna acestora, privirii și atenției spectatorului, iar acesta este atît de preocupat să le urmărească acțiunile scenice și să le ghicească semnificația, încît pierde adesea sensul cuvintelor rostite cînd impersonal, cînd monoton-elegiac, într-o tonalitate ritualică, de cei trei eroi principali, osîndîși la veșnicia torturii interioare. Apare astfel un alt fel de decalaj artistic, decît acela evitat de regizor, și anume, între sistemul de comunicare prin semne vizuale construit cu grupul de actori profesioniști ai Teatrului Odeon și sistemul de comunicare dramatic-verbal pus în funcțiu-

ne prin cei trei tineri actori francezi, la început de carieră, se pare, după stîngăcia comportării lor scenice. Celebra replică-aforism «Infernul sînt ceilalți», aleasă de regizor ca emblemă-cheie a spectacolului, se traduce scenic prin colcăiala de simboluri vizualizate, cel mai limpede descifrabil apărînd cel al erotismului, întruchipat de Camelia Maxim cu o mare putere de sugestie corporală, într-o voyantă vestimentație roșie, prezențe notabile oferind și Constantin Cojocaru și, parțial, Radu Amzulescu, deși mai anevoie identificabili. Atent însă la teatralizarea exterioră a temei, regizorul a urmărit mai puțin atent procesele interioare și relațiile tensionate ce-i implică pe cei trei damnați într-un joc de suspiciuni, concupiscente și adversități, menit a dura o veșnicie, continuînd și după căderea cortinei. Lăsînd ultima scenă, cea mai violentă, să se desfășoare pe nevăzute, în absența protagoniștilor (am crede că ascultăm un moment de teatru radiofonic), spectacolul sugerează o dispariție a acestora în neant, ceea ce contrazice ideea acuității veșnice a infernului fiecăruia, sugerată de text. Rămînem cu imaginea unui infern suprapopulat care seamănă cu un cabaret și în care «jocul» e condus de un comper simpatic, ghiduș și ironic, clown muzical ce rîde gîlgîit și se mișcă în pași de dans (Mircea Constantinescu). Și renunțăm să ne mai punem întrebări.

MARGARETA BĂRBUȚA